

Perspectiva Escolar ha cregut interessant conèixer el que es pensa des de fora de l'escola i és per aixó que hem fet la pregunta del monogràfic a algunes persones de diversos àmbits professionals per saber-ne la seva opinió.

Què haurien d'aprendre els nois i noies a l'escola primària?

Han d'aprendre a viure amb joia la seva pròpia formació com a persones, descobrir el seu progrés i desenvolupar al màxim les seves potencialitats en tots els camps del saber. I han d'aprendre a estimar els seus propis aprenentatges i els altres companys. I tot això viscut des de la il·lusió per anar a l'escola i des del respecte a tothom. Per això ensenyar és tan difícil!

Claudi Alsina

Universitat
Politécnica de
Catalunya
Coordinador de les
PAAU de
Catalunya

Sovint ens pregunten «què cal aprendre» i caiem en la temptació de fer una llista de «coneixements bàsics» on ens oblidem dels grans valors que han de ser objectiu prioritari. El problema no és «conèixer les quatre regles», sinó que el més important és raonar bé.

Nosaltres, la gent de l'educació de tots els nivells, volem preparar les noves generacions per «al seu futur», perquè ho facin tot molt millor que nosaltres. Això és el que han d'aprendre. I aquí rau el gran repte on cal comprometre tothom.

Crec que els nens, a l'escola primària, han de saber qui són, aprendre a respectar-se i valorar-se. Després, respectar els altres, companys i persones grans, el que s'anomena civisme. Conèixer el

Maria Barbal

Esriptora

38 Què s'ha d'aprendre a l'escola primària?

món que els envolta: físic, social i polític. Quan acabim, seria molt bo que sabessin llegir bé, entenen què llegeixen, i expressar-se oralment i per escrit de manera clara i correcta.

**Eduard
Castellet**

President de la
Fundació Joan
Miró

De ben segur que en néixer, qualsevol ésser humà té –en un grau més o menys alt– una natural disposició artísticocultural, que, fins ara, els programes educatius mai no han impulsat com caldria, per tal d'anar formant en les persones una actitud davant de la vida ben lluny de la que té prioritat en els nostres dies.

En una edat en què les nenes i els nens no tenen encara definida la disposició de la qual parlava, crec que la màxima responsabilitat dels sistemes educatius consisteix especialment a fomentar les inclinacions artístiques de cada un d'aquests homes i dones del demà.

Contra la incivilitat que ens envolta –egoisme, afany de poder, manca de respecte envers la vida d'altri...– només pot lluitar-s'hi amb un sentit cultural de la vida. Al cap i a la fi, la cultura que comporta el sentit artístic no és altra que la creativitat humana al servei de l'esperit.

Entenc perfectament que no és fàcil plasmar aquest plantejament tenint en compte la pressió que exerceix l'entorn en què vivim. Ningú dels anomenats poderosos no acceptarà mai perdre els seus privilegis, els quals defensarà aferrissadament –amb les armes destructores que el seu poder li ha permès de fer servir davant de qualsevol revolta que hagi intentat d'assetjar-los. Fet i fet, les armes que el món de la cultura presenta davant l'egoisme són un llapis, una ploma, un pinzell o un violí, poso per exemple, armes que només poden prendre la força revolucionària precisa quan la humanitat, mitjançant un sistema educatiu valent, decidit, sacrificat i impertorbable, es decideixi a lluitar per la utopia.

El socialista neerlandès Sicco Manshold, president de la Comissió de la Comunitat Europea –per bé que només van deixar-li exercir el càrrec durant uns mesos, entre 1972 i 1973–, proclamava que la utopia és la veritat. Segurament tenia raó...

L'educació d'un nen, d'una nena comença a casa; el pare i la mare són, o haurien de ser, els primers educadors del seu nen/a. A l'àmbit familiar és on arrela l'educació del fill/a.

**Ramon
Guilera**

No hauria d'estranyar, doncs, que els pares i mares demanin participar activament a l'escola on porten el fill/a, per col·laborar amb els/les mestres en la comunitat educativa escolar. Però, per possibilitar aquesta intervenció sense que interfereixi la tasca pedagògica pròpia dels mestres, cal establir les regles de joc, cal ordenar, regular i estimular la participació i intervenció familiar.

L'escola primària ha d'instruir, ensenyar a parlar, escoltar, llegir, escriure, calcular, raonar, ha de proporcionar coneixements, habilitats, tècniques i maneres de fer. I, a més a més, ha d'assumir que ha d'**educar** l'alumnat, als nens i nenes, tots sense distinció. La primària ha de ser escola **activa** de convivència democràtica multicultural, de cooperació, de solidaritat i de pau.

Els nens i nenes han de conèixer i apreciar els **valors bàsics i les**

40 Què s'ha d'aprendre a l'escola primària?

normes que regeixen la vida familiar, escolar, social i cívica. Han d'aprendre a viure-hi d'acord. Han d'adquirir hàbits de conducta democràtica.

Els nens i nenes a l'escola primària es fan adolescents, es fan nois i noies. Els sis anys de primària han de possibilitar l'assumpció gradual d'autonomia, de responsabilitats personals i socials, perquè aprenguin a situar-se i ocupar el lloc que els pertoca a casa, a l'escola i a la societat.

Això obliga el Consell escolar de centre a concretar i consensuar, què i com entén l'educació avui, tenint en compte les característiques del context sociocultural de l'alumnat, les famílies i l'escola.

Els pares i les mares volen que el seu noi/a acabi l'escola primària havent assolit la formació i autonomia personal que els possibilita ocupar el seu lloc a l'institut i amb els coneixements necessaris per seguir amb profit els estudis obligatoris de secundària.

Josep Martorell
Arquitecte

Crec amb fermesa que aquesta etapa escolar és, sobretot, una etapa de formació i, per tant, de dimensió educativa.

Per mi hi ha quatre aspectes fonamentals:

1. Aprendre a raonar davant de situacions diverses, la qual cosa vol dir plantejar un tema o un fet real als alumnes, parlar-ne, discutir-lo i saber-ne treure raonadament conclusions (el que el meu pare, Artur Martorell, feia cada dia a l'Escola Domènech –als anys vint– amb el comentari d'una notícia dels diaris).

2. Aprendre a expressar-se, a saber comunicar el que un té a dir. Em refereixo especialment a l'expressió escrita. I com que d'escriure se n'aprèn escrivint, el que crec necessari és crear en els nois i les noies l'hàbit d'escriure –la redacció diària.

3. Aprendre a exercitar l'agilitat mental. (És la creació d'un altre hàbit.) Em sembla –i això ho haurien de dir els pedagogs– que un camí excel·lent és el càlcul mental.

4. I com a darrer aspecte, aprendre a conèixer la realitat que tenim al voltant. És a dir, sortir de l'escola i veure la ciutat, la seva gent, el camp, les indústries, la televisió, els museus, els hospitals..., sentir un concert, veure una obra de teatre... Posar-se en contacte amb el món real en el qual després haurà de viure autònomament i deduir-ne alguna cosa...

En una societat amb moltíssims fills únics, la primària hauria de servir per assumir l'horitzontalitat social. Tot el que sigui aprendre a treballar en equip, a planificar junts un partit de bàsquet, o una excursió, o una festa... serà feina positiva. Des del punt de vista dels «coneixements acadèmics», insistiria –i ja sé que és un tòpic– en dues qüestions primàries: llegir i comptar (amb els seus corresponents: escriure i resoldre problemes matemàtics).

Ignasi Riera

Escriptor

Per a mi és bàsic aconseguir nivells de lectura mecànica i de comprensió lectora força importants. Els fracassos posteriors vénen del fet que els alumnes no entenen ni els enunciats dels problemes. I dic una cosa semblant amb el càlcul matemàtic: m'agradaria ser un místic pitagòric per encomanar als alumnes la passió pels nombres i per la comprensió pitagòrica de l'univers.

Finalment, i en això ens pot ajudar molt l'Internet, que sàpiguen on trobaran les solucions per als seus enigmes.

Jo crec que els nens tenen ganes de saber coses que no forçosament coincideixen amb el que l'escola els pretén ensenyar. Per tant, la primera preocupació bàsica del mestre hauria de ser ***no desil·lusionar l'interès de l'alumne suscitats per la curiositat de saber***, una frustració que pot evitar presentant-li els llocs on pot buscar, és a dir, iniciar-lo en la pròpia autonomia: descobrir (amb l'ajuda que faci falta), per exemple, la bellesa d'una pintura és educatiu; aprendre tota la llista de pintors clàssics estimula l'avorriment i desvia l'interès per la pintura, deu minuts de música clàssica en començar les classes del matí, amb un minut d'explicació, pot desvetllar aficions ben sorprenents, i pot ser ben relaxant.

**Joan Ripoll
i Borrell**

Metge pediatra

42 Què s'ha d'aprendre a l'escola primària?

Estimular la *capacitat de pensar*. Aquí introduiria les facultats de raonar, de comprendre, de deduir, de memoritzar, de classificar els aprenentatges, de verificar els diversos valors, etc. En aquest capítol, hi introduiria tres matèries que jo tinc la mania que són bàsiques: matemàtiques, llatí i joc d'escacs. La manera d'acoblar-les a l'interès del nen ja seria cosa de clarividència professional del mestre.

Les *capacitats afectives i relacionals* també són, per a mi, fonamentals en l'ensenyament primari: aprendre a estructurar el propi discurs per comunicar-lo; saber escoltar i distingir els pensaments dels altres. El mestre ha d'estimular la pràctica de l'autocrítica, tot i respectant l'autoestima que ha de tenir l'alumne. Aquí jo inclouria l'*educació física*, amb regles dels jocs, respecte a l'adversari, saber guanyar, però també aprendre dels fracassos, acceptar les pròpies limitacions, etc. Aquí, naturalment, hi inclouria l'estudi del propi cos, la higiene personal, la millora dels hàbits alimentaris i de respecte de tot l'entorn, etc.

Finalment, per resumir, jo diria que l'escola, a part de fomentar totes aquestes capacitats (i segurament moltes d'altres), ha d'estar atenta al fet que *tots aquests coneixements es tradueixin en actituds*.